

«LA LLENGUA NO ES PACTA; ES DEFÈN»... USANT-LA!
 (Article publicat a *Avui* i *Levante* el dia 5 de març de 1998)

«La llengua no es pacta; es defèn.» Així, sense fixar cap prioritat en aquesta anhelada defensa, fou el lema amb el qual un miler de persones s'aplegaren fa pocs dies a València per manifestar-se contra la unitat lingüística. Potser tenen raó, però permetin-me que posi en dubte el seu interès per una veritable defensa del valencià en el cas que no siguin capaços de completar el seu lema amb el títol que encapçala aquest article: «usant-la». Usar una llengua no és l'única manera de defensar-la; però, en tot cas, n'és la primera.

Defensar el valencià és, sobretot i en primer lloc, usar-lo. Malament defensen la seva llengua les persones, els professionals, les entitats i les empreses que no la utilitzen mai o quasi mai. I sobretot si es tracta de mitjans de comunicació. Aquells que no usen preferentment el valencià no tenen gaire credibilitat ni legitimitat per a erigir-se en defensors seus. Així ho han entès la intel·lectualitat valenciana i tots els estaments de l'ensenyament, des de l'educació primària fins a la universitat, estimulant, i exigint quan cal, l'ús del valencià a l'escola, en els llibres de text, en la comunicació, etc.

Ningú no desitja tant com nosaltres que els valencians usin la seva llengua. Que sàpiguen tots els valencians que, quan afirmem la unitat lingüística, no volem dir que el nostre parlar —el de Catalunya— hagi de ser el seu, sinó que sentim i apreciem el seu com a nostre. Per això considerem que també són nostres les produccions culturals valencianes, des del *Tirant lo Blanc* fins a *Herència de sang*, i ens agrada veure que molts valencians —molts més dels que surten als carrers— consideren també seves les produccions culturals de Catalunya, des de l'obra d'Eiximenis fins a *Nissaga de poder*.

La unitat de la llengua parlada de Salses a Guardamar de Segura i de Fraga a Maó i l'Alguer és un fet, no un objecte d'estipulació ni res que pugui o hagi de ser decretat per cap instància parlamentària. És un fet preexistent al reconeixement jurídic o a la forma específica d'aquest reconeixement, que deriva d'una continuïtat lingüística mil·lenària, la qual ha donat lloc a una realitat lingüística unitària dins la seva diversitat i amb una fesomia pròpia en relació amb d'altres llengües veïnes, tal com reconeix la lingüística romànica partint dels criteris i les pràctiques científiques habituals i vigents en les disciplines lingüístiques.

Creiem que és francament dubtós que defensar el valencià sigui no usar-lo i aïllar-lo de les altres terres amb les quals els valencians han constituït històricament una cultura compartida, tan valuosa com qualsevol altra cultura europea. És més, volem que els valencians sàpiguen que la nostra idea d'unitat lingüística parteix de la base que la varietat valenciana de la llengua comuna és igual en dignitat i riquesa expressiva a qualsevol altra de les insulars o de Catalunya.

Però cal ser conscients que una conseqüència raonable de la unitat de la llengua, en el nostre context històric, és l'existència d'una normativa lingüística unitària, això és, la cons-

trucció d'una sola imatge normativa de la llengua (respectant i equiparant totes les modalitats territorials), amb els objectius de garantir-ne una sola forma escrita, universalment acceptada, com a model de referència (amb les variants necessàries i enriquidores) i d'induir una identificació dels parlants d'arreu amb aquesta forma. Aquesta normativa unitària és respectuosa envers les diverses modalitats regionals de la llengua i es nodreix de llurs aportacions al patrimoni lingüístic comú. Al País Valencià, aquest objectiu fou assolit amb l'acceptació de les *Normes ortogràfiques* de Castelló i l'aplicació de la doctrina ortogràfica i gramatical de Carles Salvador.

D'altra banda, la presència del valencià/català en els mitjans desenvolupats per les noves tecnologies és una condició *sine qua non* perquè la nostra llengua entri amb bon peu al segle XXI. Els usos lingüístics dependents de les noves tecnologies de la informació imposaran o estan imposant ja la necessitat d'estandardització, un procés que només es podrà assolir amb una llengua forta que doni cohesió a les diverses modalitats.

Per això convidem els valencians, les seves institucions acadèmiques i polítiques i la societat en general a compartir d'igual a igual la coresponsabilitat normativa i a articular-se, amb aquesta finalitat, amb l'Institut d'Estudis Catalans en una xarxa institucional, tal com estan fent ja tots els altres territoris que comparteixen la mateixa llengua.